

Nefeshane

Balta ağırdır. Havayı yarıdığı o sesi duyamazsın. Ama sen duydun. Duyunca uyandın. Şavkını aydan alan bir parıltı gözünün önünde kendi iniltisiyle inip kalktı. İnip kalktı. Neyi kestiğini görebilmek için uzandın. Gözlerin aydınlığın ve karanlığın belirsizliğinde bir şeyleri görmeyi umarak bakındı. Göremediler.

Göremedin. Bir siyahın içindesin. Siyah. Onu görmüyorsun. Onu yaşıyorsun. Yaprakların hışırtısı. Bağlı olduğun çimenin ıslaklığı. Toprağın nemisin. Topraktan bedenine uzanan envai çeşit beşerin ıslak ıslak gelişlerinin kendisisin. Kımıltılı bir kurtsun. İştahlı bir böceksin. Meraklı bir faresin. Varmak istemediğin ne varsa, ne kadar can varsa sana uzanan, hepsi artık sensin. Geliyorsun. Onların nezdindesin. Onların aslısın. Kargasın. Alınamayan nefessin. Karanlığın görünmezliğisin. Baltasın. Aysın. Ormanın derinisin. Topraksın.

Sen ölüsün.

• • •

Güneş pencereye bütün sıcaklığıyla vuruyor ve bana uyan diyor. Uyan ve yaşa. Gün başlıyor. Saati erteliyorum. Uyanmayı. Kalkmayı. Yaşamayı erteliyorum. Yüzümü yıkamalıyım. Çayı koymalıyım. Dolapta peynir var. Zeytin var. Hayatın bize sundukları var. Fırından mutfağa, mutfaktan koridora, koridordan odalara taşan bir koku var. Bir terin. Bir yaşamanın. Bir gülmenin. Ve ağlamanın kokusu. Bir doğurganlığın kokusu. Sütün. Sehpanın köşesinde var. Koltuğun çukurunda var. Kapının pervazında var. Elimin sıcaklığında var. Ekşi ama limon değil, bebek boynu ama maya değil, toprak ama filiz değil. Ben odayım. Pencereyim. Oyunağım. Banyo dolabındaki beyaz sabun kokulu havluyum. Lavabonun ısıltısıyım. Saat çalıyor. Bana kalk diyor. Ben eşyanın tabiatıyım. Ağırlığıyım. Onu kuranım. İçinde dağılanım. Bir uykuya gömülenim.

• • •

Kımıldayışların zihninde. Bedenin ağır. Bedenin ne? Zihnine külçe kelimesi geliyor. Sen külçesin. Bu seni güldürüyor. Külçe beraberinde sana som altınların pırıltısını getiriyor. Oradan Kapalıçarşı'yı hatırlıyorsun. Ve buna şaşırıyorsun. Artık o dolambaçlı sokaklarsın. Kahve içiyorsun. Tadındaki acılık seni susatıyor. Kavuruyor. Ağzının içi baştan başa telveden bir karalık. Bu, toprak. Onu emmek istiyorsun. Ağaç köklerine yürüyen suya ermek istiyorsun. Kanmak istiyorsun. Yok. Su hep yaptığını yapıyor. Sana değmiyor. Varmak istediği noktaya, köklere uzanıyor. Kök oluyorsun. Su oluyorsun. Kımıltılı bir solucan oluyorsun. Başını kaldırdığında üstüne örtülmüş kubbeni görüyorsun. Artık ona merbutsun. Anlıyorsun. Çocuksun. Bir hamam taşında yatıyorsun. Külhandan gelen bir sıkışma. Nefes almak daha da zor şimdi. Buğu, senin dışında kalan bütün alanı kaplayarak yayılmış. Genişlemiş. Genişlemesi, dağılması, sıkışması yalnız ciğerini zorladığı için değil, seni kapsadığı için, senin dünya üzerindeki yerini almaya böyle teşne olduğu için, seni böylesi görmezden geldiği için ağır geliyor. Haydi bir nefes daha. Ağzına yine toprak doldu. İtiyorsun. İşte yine suların ve buharın içindesin. Babaannene bakıyorsun. Bacaklarına değen memeleri seni korkutuyor. Kubbenin fil gözünden düşen huzmeler genç ve yaşlı, doğurmuş, doğurmamış, endamlı ve kaknem bütün kadınların çıplak bedenlerinde kırılıyor. Dümdüz göğsüne bakıyorsun. Memelerin henüz yok. Gelecek diyorsun. Gelecek önümde diyorsun. Senin hiç bilemediğin o müphem geleceğe ulaşarak kadın olmuşların yuvarlak bedenleri seni sabırsız bir çocuk yapıyor. Ellerini buharla kaynaşan ışığa tutuyorsun. Pembesin. Kanını görecekt gibisin. Bunlar et. Göbek taşında yayım yasım uzanan gövdeler, yağ katmanları arasına gençlik ve güzelliğini gömenler, sarkmış kulak memeleri körpe üzüm tanesiyken kor iğneyle delinenler, rahmini sonsuz bir açılıp kapanmayla yeşertenler ve dahi kurutanlar arasında sen. Tüm bunların içinde senin çocuk bedenini, büyüyüp serpildikçe başına geleceklerin ürküsüyle titriyor. Teamüle aykırı davrandıkları için apış arasına cehennemde ateş sokulacak olan etler, üreyemediği için bir tercih olmaktan çıkarılıp karanlık odalarda yalnızlığa itelenen etler, sert bir itikadın ve kabir azabının terbiye

ederek kuruttuğu, pıtrak gibi açılmadan mühürlediği etler. Kırık dişli, ağrılı ağzını aç aça gülen etler, ince ellere sahip nazenin etler, uzun gerdanlı, yuvarlak memeli etler, uzun bir burnun safi kemikten oluştuğunu somurtunca daha çok belli eden etler, işeyen, kusan, hazla inleyen, acıyla kıvranan ve her türden rayihayla dolup boşalan etler. Her ay kanayan. Dokuz ayın sonunda içinden bir kordonla kese çıkararak. Yaşlandıkça çişini tutamaz olan. Kocadıkça bıyıklanan. İsyana benzer, öfkeye benzer, acıya benzer ve gülmeye benzer seslerini yastıklara gömen, yalnız hemcinsi arasında atılacak bir kahkahayı edep belleyen etler. Nefes alması bile terbiyelenen etler. Bir erkeğin varlığına armağan gibi sunulan, adanan etler. Hayran olunası etler. Ve onların arasında sen. Bu etler içinde bir et olmak istiyorsun. Bedenini büyötmek, dünyaya açılmak, yayılmak, onda bir yer kaplamak istiyorsun. Ama şimdi toprağın altında akmayan kanının donukluğunu duyuyorsun. Bedeninde toplanmış bu yoğun ve bütönlüklü pıhtı senin. Sensin. Artık karanlıktasın. Babaannen kubbeden düşen ışığın altında iyice belirginleşen yaşlılığı ve çirkinliğiyle tepesinden inen suların ardından büyük büyük gültüyor. Etler yıkıyor. Hepsi yıkıyor. Gözlerini kaçırıyor. Derin bir nefes için uğraşıyorsun. Ve sevmediğın ne kadar an olacaksa, bunu hep yapacaksın. Gözlerini kaçıracaksın. Hayattan korkacaksın.

Henüz bilmiyorsun. Ama işte geleceğe geldin.

Geleceği de bitirdin.

• • •

Yatağımdan sıyrılır gibi kalktım. Hayat bana uyan dediği için uyandım. Çünkü benden istenenleri hep yaparım. Ütüler dağ. Çocukların sınav kâğıtları. Buzdolabında yeni sabahı bekleyenler, ben buradayım diyenler, beni çıkar diyenler. Mecbur çıkaracağım. Bekleyenin bekçisiyim. Pencerelerin aralığıyım. Bir hava dolsun diye bekleyenim. Evin köşesiyim. Görevin tamamıyım. Hepsi benim. Ben evim. Gömlekleri dümdüz edenim. Üstüne bir kravat bırakanım. Kravatların rengini seçeceğim. Renk olacağım. Maviye lacivert, laciverde krem, kreme bordo olana kadar. Renkten renge girenim. Bluzlarımı kın edeceğim. Bir eteğe gireceğim. Etek olacağım. İntizamı aramayacağım. Onu kurmayacağım. Muntazam ben

olacağım. Saçlarımı taramayacağım. Saç olacağım. Başımın üstüne yerleştireceğim. Bir nefesi bekliyorsam bile, beklediğimi unutacağım. Unutacağım ki o, pencereden girsin. Bana dolsun. Dolsun.

Ben almayanım. Ben almayı beklerken beklemek olanım. Çocuklarımdan önce küçüğünü, sonra büyüğünü gidecekleri yere gönderenim. Her şey hazır olduktan sonra uyanmayı seven kocamı uyandıranım. Ben çalar saatim. Uykunun kesintisizim. Uyandıran bile değilim. Ben uyanmayım.

Ben okula gidenim. Edebiyatın bilgisini ellerimi aça aça öğretmeyenim. Hayır öğretmeyenim. Ben öğretmek fiilinin oluşuyum. Bilgiyim. Okulun tuğlasıyım. Okulun taşıyım. Sırasıyım. Bildiğimi canlılıkla verenim. Kendimi açanım. Sonra zil çalacak. Ve ben okulun bahçesindeki ceviz ağacının altında oturacağım. Ve bana nöbetçi öğretmen diyecekler. Ama bilmeyecekler ki ben nöbet etmeyeceğim. Ağacın nefesi olacağım. Ağacın nöbeti olacağım.

Kökün kendisi olacağım. Ağaçlar bile buna şaşıracaklar.

• • •

Okuldasin. Pencerenin önünde. Önlüğünün kolalı yakası ince boynunu sıkıyor. Diyorsun, beni buraya kim bıraktı? Saçların tepede kın gibi bir kuyruk için çekilirken gözlerini de yanına katmış, almış, götürmüş. Birer badem, ince yüzünün iki yanında oturuyor ve erik ağaçlarının çiçeğe duruşunu izliyor. Sen en önde parlayan değilsin. En arkalara saklanmak da senin harcin değil. Hiç olmayacak. Sen ortaldan seyredensin. Bakansın. Sınıf mahmur. Sınıf akıbetine aceleci. Sınıf sabırsızlığına bıkkın. Seni bir yerden aldılar. Bir yere bıraktılar. Sana ol diye zaman verdiler. Çünkü geleceği sana buralar verecek. Öyle dediler. Olmak. Olmak bir geleceğin şanlı belirsizliği gibi, olmak bir anlamın hep aranan beyhudeliği gibi, olmak bir kıvam arttırıcı gibi. Olmak. Ama henüz hiçbirini bilmiyorsun. Topuklu ayakkabılı o kadının sınıftaki tak tak yürüyüşünün senin suretin olacağından habersizsin. Habersizsin. Habersizdin. Kimıldanıyorsun. Habersiz vedanı işte şimdi görüyorsun. Ayaklarına bir kurt ailesi yürüyor. Başparmaklarından başlıyor. Kemikli ayaklarının ucunda dizili o beş kardeşe doğru ilerleyen bir açılma ve kapanma. Yenme. Kanama. Sen artık buradasın. Halbuki ardında

kalan o capcanlı âleme, bedenini iki kez açıp kapatarak iki canı kanla terle getiren de sendin. Doğurmuştun. Hayata sen getirdin ve her ikisine de iyi baktın. En azından bunu becerdin. Ve büyümeye bile başladılar. Sana artık muhtaç olmadıklarını kendi kendilerine ve senden azade nefes alarak kanıtladılar. Bedeninin yaşam vermek için girdiği tüm bu acı verici çabalar, işte geçmiş. Bunu o zaman bilir miydin? Bilir miydin?

Toprağın altında bilgi yok. Ödev de. Sevgi de.

Şimdi görüyorsun.

• • •

Bir hayvan olarak doğmadığıma üzüldüğüm o eski günlerimi, Boğaz kenarında kendime gemileri izletirken yeniden hatırladım. Bir hayvan olarak doğmak. Kedinin dişleriyle yırttığı bir keseden çıkıp gözlerimi on beş gün yumulu tutmadım. Bir tavuğun altındaki kuluçkası, bir balığın yumurtası olmadım. Bir kuzu olmadım, baharda ayaklanmadım. Bir timsah değildim bilmediğim bulanık sularda koca ağzımı açmadım. Bir inekte geviş getirme, bir öküzde çırpınma, bir böcekte çürüyene yönelme olmadım. Bir ette kurtlanmadım. Yumurtamı çıtlatmadım. Avlanırken av olmadım. İnsan eti dişleyen bir köpek, taze mezar eşeleyene fare, çöp karıştıran sıçan, ekin bitiren kunduz, kümes dağıtan tilki olmadım. Dünyaya sadece doğmak, üremek ve sonra da ölmek için gelmediğini kendine ikna için medeniyet yaratmış insanlığın bir parçasıyım. Maalesef buyum. Bu gerçeği unutmak için ben gemilere gelirim. Onlar muazzamdır. Vapurların ve gemilerin hatta kayıkların ve sandalların su üzerinden birbirilerine hiç temas etmeden geçebilmelerindeki bu gizli asaleti, matematik, fizik ve gemicilik terimleriyle açıklayamıyorum. Açıklanamaz. Yapmasınlar. Bu nefeslenmedir. Mesafelenmedir. Taç mesafesi. Kök mesafesi. Neydi bunlar? Hatırla. Bunlar ağaçlara ait. Ağacın yekpare varlığının, azametiyle ayakta durabilmesinin, kendiyile öbür ağaçlar, kendiyile hava, kendiyile hayat arasındaki ilişkili ilişkisizliğinin, derinliğinin o mükemmel tekliği. Özgürlük. Bir martı havalanıyor bankımın yanından. Bu anın güzelliği, denizden gelen bu esinti kalbimi genişletiyor. Bu benim aralığım. Hayatımın bir

nefeslenme eksikliği olduğunu yeniden kavrar kavramaz, soluğu burada alırım. Hep alırım.

Yine aldım.

• • •

Bu aralık gerçekten varmış, şimdi görüyorsun. Köklere dolanarak yatıyorsun. Ama onlar birbirlerine değmiyor. Bir fotoğraftan eksikli bir gülüşle bakıyorsun şimdi kendine. Türlü hayallerle geldiğin o koca şehrin, o kaç yüz yıllık koca üniversite kapısının taş ayağının önünde; yarı meraklı, yarı endişeli, yarı muzip o çocuksu gözlerini kısarak eksikli, yarım gülümsüyorsun. Bu fotoğrafın, sonraki yıllarda ona her bakışında içini acıtacak. Ve diyeceksin, hazırlıksızdım. Neye hazırlıksızdın? Gizlemeye. Seni yöneten ve senin ortaya çıkmasını diye telaşlardan telaş beğendiğin, kendine muntazam bir yaşam kurarsan ortaya çıkmayacağına inandığın o yaban kötülüğünü, taşlaşmış bedenine bile, işte yeniden hissediyorsun. Hani saklayacaktın. Ölsen de saklayacaktın. Ne kadar gizleyebildin? Yaşamayı bir görev, sevmeyi bir ödev bellemeni seni musalla taşında yıkarken görebildiler mi? Anladılar mı? Memelerinde ve rahminde, zihninde ve kalbinde bütün aksinde beliren bir karmaşayı, bir teklilik hissini, güçlü bir nefes alma güdüsünü, sert bir zevkle yanan bir ağaç olduğunu, meydan okumanın bile sende ancak bir evcillikle uyanabildiğini, ateşlerde titreyen bir yüzü, o kahredici fedakârlığını ve buna eda ettiğin yaban ve evcimen ama sessiz isyanı ve bütün bunlara veda edişindeki o acıklı yanı kime gösterebildin?

Üç defa sabunlandın. İki havluyla kurulandın. Gizli geçitlerine pamukları aldın. Donmuş etini sıcak sularla bile çözdüremediklerinde onlara ne dedin? Kendine ne dedin?

Bir veda bile edemedim.

Yaşamayı beceremesen bile, kendini bir türlü anlayamasan bile yaşamı ve kendini bu kadar sevdiğini ancak bu taşa yatınca anladığımı ama çok geç kaldığımı.

Ama çok geç kaldığımı.

Kime diyebildin?

• • •

Konuşmak istiyorum. Kiminle? Tanımak istiyorum. Neyi? Bilmek istiyorum. Hayatı. Damarlarıma nasıl gelirse su. Derinliklerimde bir kıpırdanış ve onun yankısı. Ama unuttum ve valizleri hazırladım. Üçünün de beresi. Üçünün de eldiveni. Üçer çift çorabı. Üçer çift çamaşırıyım. Prizlere son kez baktım. Fişlerin hepsini bir bir çıkardım. Fırının saati söndü. Güneşlikleri indirdim. Güneşlik oldum. Kapandım. Evin artık nefes almadığını anlayana kadar hem ev oldum. Hem soluk. Hem kilit. Buzdolabının sessiz evdeki tıngırtısını duydum. Ben artık tıngırtıyım. Koridordaki sessiz bir yürüyüşüm. Ben son kontrolüm. Son bakışım. Vedayım. Son nefesim.

Biz artık dördümüz, karlı dağda geçmesini umduğumuz bu üç günün heyecanıyız. Arabaya bindim ve gülümsedim. Çocuklar arkada uyuyacaklar. Üstlerini örtmedim. Ben onlara örtüldüm. Şehrin dik, sapa yokuşlarından ve soğuk sokaklarından geçtik. Işıklı caddelerine çıktık. Köprüden Önce Son Çıkış yazısını gördüm ve manasını sezemediğim bir ürpermeyle, oturduğum koltuktan, radyoya uzandım. İstedim ki sesler bana sezdiğimi unuttursun. Bastırsın. Şu her şeyden azade duran, boşlukta asılı köprüye vardığımızda, onun yerçekimsizliğiyle şehre bambaşka bir oluş verdiğini görüp yine şaşırardım. Ortasından boylu boyunca geçen koca nehir sayesinde hem birleşmenin hem de ayrışmanın kendisi olduğunu kavradığımda bu şehrin, ortasındaki yarıkla yaşayan, yaşamak zorunda kalan kendi kalbime baktım. Korktum. Yeniden, radyodaki istasyonlar arasında gezindim. Ses. Ses yalnızca ses. Benim sesimi ancak bu bastırır. Bastırdım. Pencereyi araladım. Yüzüme İstanbul'un serin nefesi vurdu. Bu şehre son kez baktığımı içten içe sezerek, köşelerden, sapaklardan, yol ayrımlarından geçtim. Boğazlı kazağımın yakasını çekiştirdim. Garipe'den başlayan ve akıp geldiği şu derin ve soğuk aralıktan beni arabanın içinde bile bulan o koca soluğu göğsüme tam alamadan, yine kaybettim. Bu esinti denizin üzerinden, çok sevdiğim gemilerin kıvrımlarından geçti ve Sarayburnu'na doğru keskin bir hızla yürüdü. Yürüdü. Ve oradan uzaklara, ta uzaklara, çok uzaklara doğru gitti. Görmediğim ama ılık olduğunu sezdiğim yerlere varacağımı anlamamın yangınıyla kaldım.

Güneş dağların arasından belirdi.

Ve karlı dağa vardık. Beyazına uzun uzun baktım.

• • •